

Ιστορία Ε΄ Δημοτικού – Ενότητα ΣΤ΄. “Ο ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΠΑΡΑΚΜΑΖΕΙ & ΥΠΟΚΥΠΤΕΙ ΣΕ ΚΑΤΑΚΤΗΤΕΣ” - ΚΕΦ. 30β

30β. Τα ελληνικά κράτη μετά την άλωση της Πόλης

Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους (1204) δημιουργήθηκαν από βυζαντινούς άρχοντες τέσσερα μικρά ελληνικά κράτη, με σκοπό να απελευθερώσουν τη σκλαβωμένη πρωτεύουσα.

Αυτοκρατορία της Νίκαιας

- Ιδρυτής ο αυτοκράτορας Θεόδωρος Λάσκαρης & ο Πατριάρχης
- Διάρκεια: 57 χρόνια, 1205 - 1261 (Λάσκαρης & Παλαιολόγοι)
- Πρωτεύουσα: η Νίκαια της Μικράς Ασίας
- Σύμβολό της ο δικάφαλος αετός
- Διπλός αγώνας, κατά των Τούρκων και κατά των Φράγκων
- **Απελευθέρωσαν την Κωνσταντινούπολη το 1261**

Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας

- Ιδρυτές: Κομνηνοί
- Πρωτεύουσα: Η Τραπεζούντα στον Εύξεινο Πόντο
- Διάρκεια: 257 χρόνια, 1204 έως το 1461 μ.Χ.
- Χριστιανικό κέντρο της περιοχής και οι ρίζες του ποντιακού ελληνισμού
- Οι κάτοικοι αγωνίζονται μόνοι τους ανάμεσα σε πολλούς εχθρικούς λαούς

Δεσποτάτο της Ηπείρου

- Ιδρυτής: Μιχαήλ Α΄ Άγγελος
- Διάρκεια: 275 χρόνια, 1204 - 1479 μ.Χ.
- Πρωτεύουσα: Άρτα
- **Απελευθέρωση Θεσσαλονίκης το 1224**

Δεσποτάτο του Μιστρά

- Ιδρύθηκε από τους Παλαιολόγους
- Κέντρο του, ο Μιστράς, περιοχή κοντά στη Σπάρτη.
- Διάρκεια: 111 χρόνια, 1349 έως το 1460 μ.Χ.
- Με τον καιρό, απλώνεται ως τον Ισθμό της Κορίνθου.
- **Ακμή σε γράμματα και τέχνες** (Γεώργιος Πλήθων - Γεμιστός)
- **Στέψη του τελευταίου βυζαντινού αυτοκράτορα** (Κωνσταντίνος Παλαιολόγος)

Ερωτήσεις

1. Τι απέγινε η βυζαντινή αυτοκρατορία μετά την άλωσή της από τους Φράγκους (1204);
2. Ποια ήταν τα κράτη αυτά και τι γνωρίζετε για το καθένα;

- A. αυτοκρατορία της Νίκαιας
 Β. αυτοκρατορία της Τραπεζούντας
 Γ. Δεσποτάτο της Ηπείρου
 Δ. Δεσποτάτο του Μιστρά

Ιστορία Ε΄ Δημοτικού - Ενότητα ΣΤ΄: Το Βυζάντιο παρακμάζει και υποκύπτει σε κατακτητές- Κεφάλαιο 30 β. Τα ελληνικά κράτη μετά την άλωση της Πόλης

30 β. Τα ελληνικά κράτη μετά την άλωση της Πόλης

1. Τι απέγινε η βυζαντινή αυτοκρατορία μετά την άλωσή της από τους Φράγκους (1204):

Δημιουργήθηκαν από βυζαντινούς άρχοντες τέσσερα μικρά ελληνικά κράτη, με σκοπό να απελευθερώσουν τη σκλαβωμένη πρωτεύουσα.

2. Ποια ήταν τα κράτη αυτά και τι γνωρίζετε για το καθένα;

Α. Η αυτοκρατορία της Νίκαιας

Ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου **Θεόδωρος Λάσκαρης** και πατριάρχης κατέφυγαν στη **Νίκαια της Μικράς Ασίας** και εκεί ανασύνταξαν την **εξόριστη βυζαντινή αυτοκρατορία**. Σύμβολό της ο **δικέφαλος αετός**, με το ένα κεφάλι να κοιτάει την ανατολή και το άλλο τη χαμένη Κωνσταντινούπολη. Με διπλό αγώνα τόσο εναντίον των Φράγκων, όσο και εναντίον των Τούρκων ο Λάσκαρης και οι διάδοχοί του Παλαιολόγοι κατάφεραν να τη διατηρήσουν για 57 χρόνια. Είναι «η ιστορία της Πόλης χωρίς την Πόλη».

Β. Η αυτοκρατορία της Τραπεζούντας

Ιδρυτές της ήταν οι Κομνηνοί. Πρωτεύουσα είχε την **Τραπεζούντα του Εύξεινου Πόντου**. Δεν κατάφερε, λόγω αποστάσεως, να συνεργαστεί με τα άλλα ελληνικά κράτη. Παρόλα αυτά οργανώθηκε οικονομικά και στρατιωτικά και κατάφερε να κρατηθεί ελεύθερη για 257 χρόνια. Ήταν το χριστιανικό κέντρο των γύρω από τον Εύξεινο Πόντο ελληνικών πόλεων και σ' αυτή έχει τις ρίζες του ο ποντιακός ελληνισμός.

Γ. Το Δεσποτάτο της Ηπείρου

Το ίδρυσε στην Ήπειρο ο δεσπότης **Μιχαήλ Α΄ Άγγελος** με πρωτεύουσά του την **Άρτα**. Με τον καιρό αύξησε την επικράτειά του σε όλη τη δυτική Ελλάδα και τη Μακεδονία. Σημαντικό γεγονός της ιστορίας του ήταν η απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης από τους Λατίνους (1224).

Δ. Το Δεσποτάτο του Μιστρά

Το ίδρυσαν πολύ αργότερα οι **Παλαιολόγοι** με πρωτεύουσα το **Μιστρά**, κοντά στη **Σπάρτη**. Απλώθηκε σιγά σιγά και παίρνοντας εδάφη από τους Φράγκους, έφτασε ως τον Ισθμό της Κορίνθου. Γνώρισε μεγάλη ακμή στα γράμματα και τις τέχνες. Εδώ έζησε και δίδαξε ο **Γεώργιος Πλήθων-Γεμιστός**. Εδώ στέφτηκε ο τελευταίος αυτοκράτορας του Βυζαντίου **Κωνσταντίνος Παλαιολόγος**. Τα κάστρα τα παλάτια και οι εκκλησίες του σώζονται ως σήμερα.